

РЕЦЕНЗИЯ

**от Доц. д-р Виктория Цветанова Дойчева, дм
Ръководител Катедра „Епидемиология” при Медицински факултет на
Медицински Университет- София**

Относно: Дисертационен труд на тема: „Епидемиологични проучвания върху някои форми на остри стрептококови инфекции и ревматичните им усложнения във фаза на елиминация” за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР” по научна специалност „Епидемиология”- шифър 03.01.29

Автор на дисертацията:

д-р Таня Петкова Иванова

Научен ръководител:

Доц. д-р Димитър Симеонов Шаламанов, дм

Изготвената рецензия се основава на Изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Р България и на Правилника за неговото приложение в МУ- Плевен, Заповед на Ректора на МУ-Плевен № 207/ 28.01.2014г. за назначаване на Научно жури и на Протокол № 1 от учредителното заседание на Научното жури за възлагане на рецензии и становища.

Д-р Таня Петкова Иванова е представила всички необходими документи, справки и материали за процедурата по защитата.

Автобиографични данни

Д-р Таня Петкова Иванова е родена на 25.11.1973г. завършва медицина през 1997г. във ВМИ- Плевен. От 1998г. до 2001г. работи като лекар-ординатор във ФЦСМП- Ябланица. През 2001г. е избрана за асистент по епидемиология в Катедра „Инфекциозни болести, епидемиология, паразитология и тропическа медицина” при МУ- Плевен. От 2007г. е старши асистент, а от 2010г. е главен асистент в Катедрата. От 2013г. е главен административен асистент. Член е на Съюза на учените в България, Българското дружество по епидемиология и на ЕУРНА / European Public Health Association/. Участвала е в над 20 квалификационни курса. Като главен асистент преподава „Епидемиология на инфекциозните болести” на студенти по медицина, стажант-лекари, студенти по специалностите „Медицинска сестра”, „Акушерка”, „Управление на здравни грижи”, „Опазване и контрол на общественото здраве” , както и обучение на специализанти по Обща медицина.

Значимост на разработвания в дисертацията проблем

Стрептококовата инфекция е сложен за науката и практиката епидемиологичен проблем. Епидемичният процес при тази инфекция се поддържа от високата заболяемост от скарлатина, остри и хронични тонзилофарингити, както и от здравето и хронично заразноносителство на бета-хемолитичния стрептокок от гр.А. Късните негнойни усложнения – ревматизъм и гломерулонефрити засягат немалка част от детското население.

Проблемът **стрептококова инфекция** е с висока медико-социална значимост. През последните години науката разкри новости в етиологията и патогенезата на хроничните и късни усложнения на тази инфекция. Появиха се т.нар. инвазивни стрептококови заболявания с висок леталитет.

Представеният за рецензия труд е структуриран съгласно възприетите у нас стандарти на дисертация за получаване на образователна и научна степен „доктор”

Дисертацията е написана на 198 страници и съдържа въведение-2стр., литературен обзор - 56 стр., цел, задачи, материали и методи - 9 стр., резултати от собствени проучвания в осем раздела, изводи и приноси- 5 стр., библиография- 29 стр. Книгописът включва 290 източника – 41 на кирилица и 249 на латиница. Онагледена е с 30 таблици, 28 фигури и 5 приложения. Публикациите, свързани с дисертационният труд включват 3 статии в които дисертантката е първи автор, от които 1 публикувана в чужбина и 2 в български научни списания. Има участие в 1 научен проект свързан с дисертационният труд.

Литературният обзор е представен подробно и компетентно. Той представя автора като отлично информиран, задълбочен изследовател и представлява ценен източник за всеки, който би желал да разшири своите познания в тази област. Обзорът включва: кратки исторически данни, обща характеристика на стрептококите, патогенеза и клинични форми на стрептококовата инфекция, патогенеза, клиника и епидемиология на скарлатината, острия и хроничен тонзилофарингит, на ревматичната болест, както и борбата с острите стрептококови заболявания. Правят впечатление компетентно представените известни до момента знания върху всички аспекти на стрептококовата инфекция.

Втората глава на дисертацията представя резултатите от собствените проучвания и съдържа осем раздела. **Целта** е ясно формулирана и напълно съответства на научните търсения. За нейното постигане логично са поставени 6 задачи, които са конкретни и реалистични. Методите на изследването включват комплекса от епидемиологични, клинични, микробиологични и статистически методики.

Във вторият раздел дисертантката прави задълбочен и комплексен епидемиологичен анализ на скарлатината в България и в Плевенска област, като са представени по-важните епидемиологични показатели-

заболяемост, смъртност и леталитет, сезонност, разпределение на заболелите по възраст, пол, местоживеене, както и извършените микробиологични изследвания.

В третият раздел са представени епидемиологичните и клинични проучвания на болни от скарлатина в Плевенска област през периода 1995-2012г. Общият брой хоспитализирани болни от скарлатина през този период в Инфекциозното отделение на УМБАЛ „Д-р Георги Странски“-Плевен е 75, като те представляват 3,52% от всички заболели / 2132/

в областта. Подробно и компетентно дисертантката представя епидемиологичните показатели, клиничните симптоми, синдроми и форми на инфекцията в зависимост от тежестта на протичане, подробно са посочени промените в хематологичните, чернодробно-биохимичните показатели, както и проведената терапия при болните. Въз основа на този анализ д-р Петкова прави 9 извода.

В раздел четвърти са представени епидемиологичните проучвания на острите стрептококови тонзилофарингити в детска възраст / 0-17г./ в Плевенска област за периода 2000-2012г. Дисертантката е извършила микробиологично и епидемиологично проучване на груповата принадлежност на изолираните бета-хемолитични стрептококи, които показват доминиране на GAS- 8,63% и незначителна роля като етиологичен причинител на ОТФ на GCS -0,9% и на GGS- 0,75%. Изследователските търсения на дисертантката продължават с изследваната от нея асоциация между M- и T-серопиповете, както и продукцията на серум опалесциращ фактор /SOF/ при GAS. Изследванията показват циркулация на 20 M- серотипа при деца със спорадични форми на ОТФ, като д-р Петкова посочва доминирането на три M-серотипа - M25, M8 и M12. Паралелно с това дисертантката за първи път прави проучване върху щамовото съответствие с експерименталната 26-валентна M-протеин базирана GAS ваксина и доказва, че щамовото покритие между изолираните от Плевенски регион M-типове и съдържащите се в тази ваксина показват съответствие при 50% от изолатите.

В пети раздел са представени епидемиологичните проучвания на стрептококовото носителство в детски колективи като наблюдавани и изследвани са 135 деца от две детски заведения в Плевенска област през периода декември 2009- май 2010г. С висока научна стойност са проучванията върху епидемиологичното типизиране на изолатите *Streptococcus pyogenes*, което спомага за определяне източника на инфекцията, определяне на основните вирулентни щамове и включването им в бъдещи ваксини.

В раздел шести са представени резултатите от проучванията и тенденциите в заболяемостта от остър ревматизъм и хронични ревматични болести на сърцето при деца в България и Плевенска област през периода 2000-2012г. През този период в страната са хоспитализирани 218 деца с

остър ревматизъм и 132 деца с хронични ревматични болести на сърцето. Оценките на д-р Петкова за постигнатата елиминация на ревматичната болест като късна последица от острата и хронична стрептококова инфекция показват добрата ефективност на първичната и вторична пеницилинова профилактика.

В седми раздел са представени основните направления за усъвършенстване на епидемиологичния надзор върху стрептококовите инфекции. Дисертантката посочва алгоритъм за организация на епидемиологичния надзор, който се базира на данни от световния опит и на резултатите от извършеното от нея проучване. Дейностите по този алгоритъм са на три нива- периферно, областно и централно.

В раздел осми дисертантката прави 10 извода относно комплексната оценка на епидемиологичната и социална значимост на стрептококовите инфекции. Приемам напълно формулираните приноси - 6 приноса с оригинален характер и 3 с научно –приложен характер. Те реално отразяват постигнатото за първи път в науката и поставянето на основи за по-нататъшни проучвания.

В заключение: Дисертационният труд на д-р Таня Петкова Иванова е плод на нейните проучвания и изследвания. Извършена е компетентна и комплексна оценка на епидемиологията на стрептококовата инфекция и нейните усложнения в България и в Плевенска област. Проучванията са изключително ценен принос за практическата епидемиология.

Като имам предвид значението , актуалността, получените резултати и посочените приноси с оригинален и научно-приложен характер, убедено искам да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват **положително** за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на **Д-р Таня Петкова Иванова.**

17.02.2014г.

Доц. В. Дойчева, дм

